

Lagutskottets betänkande

1982/83: 15

om ändring i atomansvarighetslagen (prop. 1981/82: 163)

Ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 1981/82: 163 vari regeringen (justitiedepartementet) föreslår riksdagen att

dels anta i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968: 45),

dels godkänna

1. ändringsprotokollet till konventionen den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område, och

2. ändringsprotokollet till konventionen den 31 januari 1963 utgörande tillägg till Pariskonventionen den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område.

Över lagförslaget har lagrådets yttrande inhämtats.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisas till vad utskottet anför på s. 3 och 4. Lagförslaget framgår av *bilaga* till betänkandet.

Utskottet behandlar vidare en under den allmänna motionstiden 1982 väckt motion 1981/82: 521 samt en med anledning av propositionen väckt motion 1981/82: 2460. Motionsyrkandena redovisas nedan.

I propositionen anføres att ärendet bör behandlas av riksdagen först sedan de nämnda ändringsprotokollen har antagits av OECD:s råd. Enligt inkomna upplysningar har protokollet antagits den 16 november 1982.

Motionsyrkanden

I *motion 1981/82: 521* av Pär Granstedt m. fl. (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att atomlagstiftningskommittén genom tilläggsdirektiv får i uppdrag att utreda ett skadeståndssystem för kärnkraftsolyckor som i princip lägger hela ersättningsansvaret på kärnkraftsföretagen.

I *motion 1981/82: 2460* av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om förnyad prövning och nytt förslag om ägaransvaret vid atomolyckor siktande till en kraftig höjning av ansvarigheten, i enlighet med vad som anføres i motionen.

Utskottet

Gällande ordning m. m.

Internationella bestämmelser om ansvarighet för skador som har orsakats av atomolyckor finns i en år 1960 i Paris avslutad konvention om

1 Riksdagen 1982/83. 8 saml. Nr 15

skadeståndsansvar på atomenergins område. Konventionen jämte ett år 1964 avslutat tilläggsprotokoll trädde i kraft den 1 april 1968. Med *Paris-konventionen* avses i fortsättningen konventionen i dess lydelse enligt 1964 års tilläggsprotokoll. Den har ratificerats av 14 västeuropeiska stater, inbegripet Sverige.

Enligt Pariskonventionen är innehavaren av en atomanläggning ansvarig för skador som uppkommer i samband med driften av anläggningen oberoende av vållande, dvs. på objektiv grund. Ansvarigheten skall vara begränsad till visst belopp för varje olycka och den skall vara täckt av försäkring eller annan ekonomisk garanti.

År 1963 avslutades i Bryssel en konvention om supplerande statsansvar. Konventionen, som i det följande benämns *tilläggskonventionen*, är ett komplement till Pariskonventionen. Tilläggskonventionen jämte ett år 1964 avslutat tilläggsprotokoll trädde i kraft den 4 december 1974 och har tillträtts av tio av Pariskonventionens stater. Tilläggskonventionen syftar till en civilrättslig reglering av frågan om ersättning av statsmedel vid stora olyckor. Enligt tilläggskonventionen utgår supplerande ersättning av statsmedel i den mån ansvarighetsbeloppet enligt Pariskonventionen inte förslår till full ersättning åt de skadelidande. Även ansvarigheten enligt tilläggskonventionen är begränsad till visst belopp för varje olycka.

Ersättningsystemet enligt de två konventionerna innebär i korthet följande. Systemet är indelat i tre steg. Ersättning utgår i första hand från anläggningsinnehavarens ansvarighetsbelopp, dvs. normalt ur dennes försäkring. Skulle ansvarighetsbeloppet inte räcka för att ge alla skadelidande full ersättning betalas i ett andra steg ersättning av den stat där den skadevällande anläggningen ligger upp till ett sammanlagt belopp på 70 milj. s. k. europeiska betalningsenheter (f. n. 560 milj. kr.). Skulle inte heller detta belopp räcka, utgår ersättning enligt tredje steget upp till sammanlagt 120 milj. betalningsenheter (f. n. ca 960 milj. kr.). Ersättningsarna inom detta steg betalas av statsmedel, som skall ställas till förfogande gemensamt av samtliga stater, som har tillträtt tilläggskonventionen, efter särskild angiven fördelningsgrund.

Bestämmelser om atomansvarighet finns för svensk del i 1968 års *atomansvarighetslag*. Denna lag grundar sig på Pariskonventionen och tilläggskonventionen. Atomanläggningsinnehavarens ansvarighet (första steget) har i lagen fastställts till 50 milj. kr. Ansvarigheten skall vara täckt av en obligatorisk försäkring. Den högsta sammanlagda ersättning som utgår enligt lagen (första–tredje steget) är i enlighet med tilläggskonventionsbestämmelserna begränsad till 120 milj. betalningsenheter (ca 960 milj. kr.) per olycka. Gränsen mellan andra och tredje steget har inte tagits in i atomansvarighetslagen eftersom gränsdragningen har betydelse endast för det inbördes förhållandet mellan konventionsstaterna.

Frågan om ansvarighetsbegränsningarnas storlek prövades av utskottet år 1974 i samband med att vissa ändringar företogs i atomansvarighetsla-

gen (LU 1974:11). Med anledning av en motion (c) med yrkande om höjning av ansvarighetsbegränsningen uttalade utskottet att det i och för sig var synnerligen angeläget att en skadelidande kan beredas ett fullgott ersättningskydd vid atomskada. I ärendet hade dock inte framkommit något som visade att det då förelåg behov av en översyn av atomansvarighetslagen. Utskottet förklarade sig emellertid utgå från att regeringen med hänsyn till frågans vikt följer utvecklingen på området och ser över lagstiftningen om så skulle bli erforderligt.

På initiativ av de nordiska länderna inleddes år 1976 inom organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) arbetet på en revision av Pariskonventionen och tilläggskonventionen. Detta arbete har lett fram till två tilläggsprotokoll som den 16 november 1982 antagits av OECD:s råd. Genom protokollet till tilläggskonventionen höjs den maximala ersättning som kan utgå av statsmedel från 120 milj. europeiska betalningsenheter till 300 milj. särskilda dragningsrätter (ca 2,4 miljarder kr.) per olycka. Vidare genomförs den ändringen i de två konventionerna att samtliga belopp som i de nu gällande texterna uttrycks i europeiska betalningsenheter i stället anges i särskilda dragningsrätter. Såvitt gäller Pariskonventionen innebär ändringsprotokollet dessutom vissa ändringar i syfte att anpassa konventionen till de praktiska behov som utvecklingen på kärnenergiområdet har gett upphov till.

Med anledning av ändringsprotokollen upprättades en promemoria inom justitiedepartementet (Ds Ju 1981:5) Ändringar i atomansvarighetslagen. I promemorian föreslogs att Sverige skulle tillträda ändringsprotokollen. Vidare lades fram vissa därav föranledda ändringar i atomansvarighetslagen jämte ytterligare några tillägg till lagen.

Departementspromemorian har efter remissbehandling lagts till grund för propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Sverige tillträder ändringsprotokollen och vidare läggs fram förslag till vissa ändringar i atomansvarighetslagen som behövs för att Sverige skall kunna tillträda protokollen. Propositionen innehåller också förslag till vissa ytterligare lagändringar. Sålunda förordas en höjning av ansvarigheten för atomanläggningsinnchavaren från 50 milj. kr. till 500 milj. kr. per olycka och en höjning av den maximala ersättning av statsmedel som kan utgå enligt tilläggskonventionen från ca 960 milj. kr. till ca 2,4 miljarder kr. per olycka. Vidare läggs fram förslag till regler om ett civilrättsligt statsansvar utöver vad som gäller enligt konventionerna (ett nytt "fjärde steg"). Det föreslås att gränsen för detta statsansvar fastställs så att det sammanlagda belopp som står till förfogande för dem som lider skada i samband med driften av en atomanläggning uppgår till 3 miljarder kr. per olycka. Slutligen tas i lagen upp en allmän bestämmelse om supplerande ersättning av statsmedel i sådana fall då atomansvarig-

hetslagen inte förslår till full ersättning. Gottgörelse bör i sådana fall utgå av statsmedel enligt grunder som fastställs av riksdagen i särskild lag.

Lagförslaget föreslås, såvitt avser vissa direkt till konventionsregleringen knutna bestämmelser, träda i kraft den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 1983.

Frågan om Sveriges tillträde till ändringsprotokollen

Mot bakgrund av de förändringar i penningvärdet som skett sedan konventionernas tillkomst ter sig i dag ansvarighetsbegränsningarna mycket låga. En höjning av ansvarighetsbeloppen, särskilt maximibeloppen enligt tilläggskonventionen, är därför i hög grad påkallad. Den höjning som nu kommit till stånd måste enligt utskottets mening hälsas med tillfredsställelse. Självfallet hade det varit en fördel om ändringarna i konventionerna gått än längre, t. ex. omfattat en höjning även av ansvarighetsbeloppen enligt Pariskonventionen. De gjorda ändringarna innebär emellertid sammantaget en betydande förstärkning av den skadelidandes ställning. Utskottet tillstyrker därför att riksdagen godkänner tilläggsprotokollen. Utskottet utgår från att man från svensk sida kommer att verka för att även övriga konventionsstater tillträder protokollen så att de kan träda i kraft så snart som möjligt.

Anläggningsinnehavarens ansvarighet

Enligt Pariskonventionen skall anläggningsinnehavarens ansvarighet vara begränsad till visst belopp för varje olycka. Ansvarighetsbeloppet skall utgöra 15 milj. betalningsenheter (ca 120 milj. svenska kronor). En konventionsstat får dock med beaktande av möjligheten till försäkringstäckning genom nationell lag fastställa ett högre eller lägre belopp, dock lägst 5 milj. betalningsenheter (ca 40 milj. svenska kronor).

Ansvarigheten för innehavare av atomanläggningar i Sverige är enligt atomansvarighetslagen begränsad till 50 milj. kr. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer kan, med hänsyn till anläggningens storlek eller art, omfattningen av transport eller annan omständighet, fastställa ett lägre belopp, dock inte under 25 milj. kr. Ansvarigheten skall vara täckt av försäkring eller annan ekonomisk säkerhet. Staten är befriad från försäkringsplikt (gäller reaktorerna i Ringhals och försöksreaktorn i Studsvik). Innehavaren av en atomanläggning svarar inte enligt atomansvarighetslagen för skada på själva atomanläggningen eller på viss egendom inom anläggningsområdet.

Att statsmakterna valde att sätta ett lägre ansvarighetsbelopp än konventionen föreskriver motiverades med att den kapitalkrävande kärnkraftsindustrin i början inte borde belastas med så höga försäkringskostnader att dess utveckling hämmades. Ett annat viktigt skäl var att atomförsäkringsmarknadens kapacitet i mitten av 1960-talet knappast tillät högre försäkringsbelopp.

Som framgår av vad utskottet anfört i det föregående har Pariskonventionens ansvarighetsbelopp inte höjts i tilläggsprotokollet. I propositionen föreslås emellertid att ansvarighetsbeloppet enligt atomansvarighetslagen för innehavare av atomanläggningar i Sverige bestäms till 500 milj. kr. för varje atomolycka. När det gäller anläggningar enbart för framställning, behandling eller förvaring av obestrålad uran föreslås ansvarigheten dock begränsad till 100 milj. kr. för varje olycka. Detsamma gäller beträffande atomolyckor som uppkommer under transport av sådan uran.

I motion 2460 (vpk) anförs att de föreslagna ansvarighetsbeloppen är för låga. Enligt motionärerna finns det inte längre någon anledning att subventionera kärnkraften på det sätt som hittills skett. Ansvar för atomolyckor bör i första hand bäras av kärnkraftsindustrin. Motionärerna hänvisar också till de höga ansvarighetsbelopp som tillämpas i Västtyskland. Motionärerna har inget att invända mot att de nu föreslagna höjningarna antas men yrkar att riksdagen skall hos regeringen hemställa om en förnyad prövning av frågan och ett nytt förslag om ägaransvaret för atomolyckor siktande till en kraftig höjning av ansvarighetsbeloppen.

Även i den under allmänna motionstiden väckta motionen 521 (c) förordas att kärnkraftsindustrin i större utsträckning bör bära ansvaret för atomolyckor. Motionärerna framhåller att gällande ansvarighetsbegränsning 50 milj. kr. är orimligt låg. Vidare bygger lagen enligt motionärerna på den felaktiga grundsynen att reaktorinnehavaren skall vara ersättningskyldig endast för skador till följd av en begränsad reaktorolycka medan staten skall ha det ekonomiska ansvaret vid en större katastrof. Motionärerna påpekar vidare, att användandet av kärnkraft innebär att man medvetet skapar risker av en stor atomolycka, och de anser det rimligt att kostnaden för risktagandet belastar verksamheten. Ersättningssystemet bör därför enligt motionärerna läggas om så att i princip hela ersättningsansvaret läggs på kärnkraftsföretaget. Först om försäkringsbelopp och kraftföretagets egna resurser inte räcker till bör staten betala ersättning till katastrofområde. Med stöd av det anförda yrkar motionärerna att atomlagstiftningskommittén skall genom tilläggsdirektiv få i uppdrag att utreda ett ersättningssystem som i princip lägger hela ersättningsansvaret på kärnkraftsföretagen.

Det nuvarande ansvarighetsbeloppet enligt första steget 50 milj. kr. är som framhålls i propositionen och i motionerna orimligt lågt. Den föreslagna höjningen till 500 milj. kr. ter sig därför synnerligen motiverad. Enligt utskottets mening är det angeläget att den föreslagna höjningen snarast kommer till stånd. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del.

När det därefter gäller frågan om man omgående bör göra en förnyad prövning av ansvarighetsbegränsningen i enlighet med motionärernas förslag gör utskottet följande övervägande.

Med hänsyn till det supplemerande statsansvaret, som tillkom genom tilläggskonventionens ikraftträdande 1974, har anläggningsinnehavarens

ansvarighetsbegränsning inte samma betydelse för den skadelidande som tidigare, även om det finns vissa fall som inte täcks av tillägskonventionen. Avgörande för frågan om ansvarighetsbegränsningens storlek blir därför hur stor del av skadekostnaderna som bör belasta atomanläggningsinnehavare. Utskottet delar därvidlag den i propositionen och av motionärerna framförda uppfattningen att ansvarighet för atomskador i första hand bör bäras av kärnkraftsindustrin. Det huvudskäl som låg bakom det nuvarande låga ansvarighetsbeloppet är således inte längre bärande.

Motionärerna i motion 521 synes närmast vara inne på tanken att kostnaderna för atomskador fullt ut skall bäras av kärnkraftsindustrin. Utskottet vill peka på att det inte torde vara förenligt med Pariskonventionen att ålägga anläggningsinnehavaren obegränsad ansvarighet. Att Sverige nu skulle lämna konventionen och ställa sig utanför det ersättningssystem som gäller i Västeuropa kan inte komma i fråga. En begränsning av ansvarighetsbeloppet måste därför bibehållas.

Enligt utskottets mening bör vid prövningen av frågan om ansvarighetsbeloppets storlek väsentlig betydelse tillmätas möjligheten att täcka ansvarigheten genom försäkring. Försäkring för atomskada meddelas i Sverige av svenska atomförsäkringspoolen för de svenska försäkringsbolag som åtar sig ansvarighet för dylika skador. De försäkringar som tecknas av den svenska atomförsäkringspoolen återförsäkras i de atomförsäkringspooler som finns i övriga länder i Västeuropa samt i USA och i Japan. De högsta belopp för vilka försäkring på den vanliga försäkringsmarknaden krävs i Europa är f. n. ca 600 milj. kr. Enligt propositionen torde den tillgängliga försäkringskapaciteten vara ungefär densamma i alla konventionsstater. Eftersom försäkringen enligt 23 § atomansvarighetslagen som regel måste tecknas så att den motsvarar minst 120 % av ansvarighetsbeloppet, innebär den i propositionen föreslagna höjningen av ansvarighetsbeloppet till 500 milj. kr. att försäkring måste tecknas för 600 milj. kr. Något faktiskt utrymme för att teckna ansvarighetsförsäkring för ett väsentligt högre ansvarighetsbelopp än 500 milj. kr. torde f. n. inte finnas.

Som framhålls i motion 2460 har man ett betydligt högre ansvarighetsbelopp för anläggningsinnehavaren i Västtyskland än i Sverige. Detta belopp täcks – utöver det belopp som faller på atomförsäkringspoolen, 200 milj. DM (ca 600 milj. kr.) – upp till 300 milj. DM (ca 900 milj. kr.) genom en försäkring meddelad av en sammanslutning av de tyska kärnkraftsproducenterna och till återstoden av statsgaranti. Att ordna en motsvarande lösning för svensk del synes f. n. inte möjligt.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att någon omgående omprövning av ansvarighetsbegränsningen inte nu bör komma till stånd. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna 1981/82: 521 och 1981/82: 2460.

Utskottet förutsätter emellertid att regeringen med hänsyn till frågans vikt noga följer utvecklingen på området. Eftersom anläggningsinnehava-

rens ansvarighetsbegränsning inte är bunden till Pariskonventionens beloppsgräns bör ändringar i ansvarighetsbeloppen i framtiden övervägas oftare än som hittills har varit fallet.

Statens ansvarighet

Genom ändringsprotokollet till tilläggskonventionen höjs övre gränsen för andra steget till 175 milj. särskilda dragningsrätter och för tredje steget till 300 milj. särskilda dragningsrätter (f. n. ca 2,4 miljarder kr.). Såsom tidigare nämnts påverkar höjningen av gränsen för det andra steget inte den svenska lagstiftningen eftersom höjningen endast har betydelse för det inbördes förhållandet mellan konventionsstaterna. Däremot måste den högsta gränsen för statsansvar 300 milj. särskilda dragningsrätter föras in i den svenska lagen. I propositionen föreslås att 31 § atomansvarighetslagen ändras i enlighet härmed. Utskottet tillstyrker förslaget.

Som framgår av redogörelsen för propositionens huvudsakliga innehåll föreslås i propositionen införandet av ett "fjärde steg" nämligen ett civilrättsligt statsansvar utöver vad som gäller enligt konventionen. Som framgår av propositionen finns ett sådant fjärde steg i en del konventionsstaters lagstiftning t. ex. i Nederländerna upp till 1 miljard gulden och i Västtyskland upp till 1 miljard DM.

Förslaget i propositionen innebär att svenska staten åtar sig en civilrättslig ansvarighet upp till 3 miljarder kr., däri inbegripna de ersättningar som utgår enligt första, andra och tredje stegen i tilläggskonventionen. Statsansvaret är emellertid så till vida begränsat att det i princip endast omfattar skador i Danmark, Finland, Norge och Sverige för vilka en svensk atomanläggningsinnehavare är ansvarig. Såvitt gäller skador utanför de nordiska länderna föreslås det extra statsansvaret gälla endast under förutsättning av ömsesidighet.

Utskottet tillstyrker att det föreslagna extra statsansvaret införs. Utskottet vill beträffande beloppsgränsen emellertid tillägga följande.

När propositionen beslutades var motsvarande statsgaranti i Nederländerna 2,5 miljarder kr. och i Västtyskland 2,3 miljarder kr. I det schweiziska parlamentet behandlades då ett förslag om en statsgaranti på 2,5 miljarder kr. Statsgarantin i USA uppgick till 3,1 miljarder kr. Vidare bör beaktas att – med hänsyn till att statsansvaret enligt ändringsprotokollet till tilläggskonventionen då uppgick till 1,9 miljarder kr. – det extra statsansvaret innebar en förhöjning av svenska statens ansvarighet med 50 %. Mot denna bakgrund betecknar departementschefen gränsen för statsansvaret, 3 miljarder kr., som väl avvägd. Utskottet delar denna uppfattning.

Genom devalveringen och andra ändringar i valutakurserna har bilden något ändrats. Statsgarantin är nu i svenska kronor i Nederländerna 2,7 miljarder, i Västtyskland 3 miljarder, i Schweiz 3,5 miljarder och i USA 4,2 miljarder. Samtidigt uppgår, såsom framgår av vad utskottet tidigare anfört, statsansvaret enligt tilläggskonventionen till 2,4 miljarder kr. Det

extra statsansvaret innebär därför nu endast en förhöjning av statens ansvarighet med 25 %. Med hänsyn till det anförda har utskottet övervägt om beloppsgränsen bör sättas högre än 3 miljarder kronor. På grund av svårigheten att överblicka utvecklingen på valutamarknaden har utskottet dock avstått från att föreslå någon ändring i beloppsgränsen. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen följer utvecklingen och återkommer till riksdagen med förslag till höjning av beloppsgränsen om detta visar sig erforderligt.

Som tidigare redovisats föreslås att ytterligare gottgörelse skall kunna utgå ur statsmedel, när skadorna är så omfattande att atomansvarighetslagens ersättningsregler inte ger full ersättning. Någon viss ersättningsnivå föreslås dock inte utan det får ankomma på riksdagen att i särskild lag fastställa grunderna för ersättningen. Förslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Lagförslagen i övrigt

Som utskottet inledningsvis anförat har ändringsprotokollen avslutats den 16 november 1982. Detta datum skall föras in i 1 § i lagförslaget i de tomrum som lämnats under definitionerna av Pariskonventionen och tilläggskonventionen.

De i propositionen föreslagna ändringarna i atomansvarighetslagen innebär en förbättring av de skadelidandes skydd. Som framhålls i propositionen är det angeläget att de träder i kraft så snart som möjligt. Med hänsyn till att det kan dröja innan ändringsprotokollet till tilläggskonventionen ratificerats av samtliga konventionsstater är det särskilt viktigt att det extra statsansvaret snarast blir gällande. Lagförslaget innebär emellertid att nu befintliga ansvarighetsförsäkringar måste ändras. Någon möjlighet för kärnkraftsföretagen att få försäkringarna ändrade till den 1 januari 1983 finns inte. Den föreslagna ikraftträdandetidpunkten måste därför förskjutas. Enligt vad utskottet inhämtat bör försäkringsfrågorna hinna klaras av under första kvartalet 1983 under förutsättning att riksdagen beslutar om lagändringarna före årsskiftet. Utskottet föreslår därför att ikraftträdandetidpunkten sätts till den 1 april 1983.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *ändringsprotokollen*

att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 163 godkänner

a. ändringsprotokollet till konventionen den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område,

b. ändringsprotokollet till konventionen den 31 januari 1963 utgörande tillägg till Pariskonventionen den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område,

2. beträffande *lagförslaget*
att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968:45) med den lydelse som främgår av *bilaga* till utskottets betänkande.
3. beträffande *översyn av anläggningsinnehavarens ansvarighet*
att riksdagen avslår motionerna 1981/82:521 och 1981/82:2460.

Stockholm den 7 december 1982

På lagutskottets vägnar

PER-OLOF STRINDBERG

Närvarande: Per-Olof Strindberg (m), Lennart Andersson (s), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Ingemar Konradsson (s), Mona Saint Cyr (m), Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Stig Gustafsson (s), Allan Ekström (m), Sigvard Persson (c), Per Israelsson (vpk), Bengt Silfverstrand (s) och Margit Gennser (m).

Reservation

Översyn av anläggningsinnehavarens ansvarighet (mom. 3)

Per Israelsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "Som framhålls" och slutar på s. 7 med "varit fallet" bort ha följande lydelse:

Även om försäkringsfrågan har en väsentlig betydelse för ansvarighetsbegränsningens storlek är den dock inte ensam avgörande. Som framhålls i motion 2460 har man i Västtyskland ålagt anläggningsinnehavaren ett avsevärt högre ansvarighetsbelopp än i Sverige. Detta belopp täcks till 200 milj. DM (ca 600 milj. kr.) av ansvarighetsförsäkring i atomförsäkringspoolen, dvs. till ungefär samma belopp som nu föreslås för svensk del. Därutöver täcks beloppet upp till 300 milj. DM (ca 900 milj. kr.) av en försäkring meddelad av en sammanslutning av de tyska kärnkraftsproducenterna och till återstoden av statsgaranti. Även om den svenska kärnkraftsproduktionen inte ger samma underlag för en försäkringslösning av den typ som finns i Västtyskland så torde det dock finnas ett visst utrymme för att ålägga kärnkraftsproducenterna ett högre ansvarighetsbelopp än som kan täckas av ansvarighetsförsäkring. Det överskjutande ansvarighetsbeloppet får säkerställas genom annat ekonomiskt åtagande. En sådan lösning av ansvarighetsproblemet torde visserligen komma att påverka priset på den energi som levereras från kärnkraftsanläggningarna. Ett sådant resultat ger emellertid den fördelen att man får en rättvisare redovisning av vad kärnkraftsenergin verkligen kostar. Utskottet förordar mot bakgrund av det

anförda att en förnyad prövning av atomanläggningsinnehavarens ansvars-
begränsning kommer till stånd syftande till en höjning av ansvarighetsgrän-
sen.

Utskottet vill tillägga att det är viktigt att man vid den blivande höjning-
en av ansvarighetsgränsen slår fast att höjningen endast är en etapp på
vägen och att inriktningen på den fortsatta uppföljningen av
ansvarighetsbegränsningarna bör vara att en allt större del av ansvaret för
kärnkraftsdriften läggs på kärnkraftsindustrin.

Vad utskottet anfört med anledning av motionerna 521 och 2460 bör ges
regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 3 bort ha följande lydelse:

3. *beträffande översyn av anläggningsinnehavarens ansvarighet*
att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82: 521 och
1981/82: 2460 som sin mening ger regeringen till känna vad ut-
skottet anfört om en översyn av atomanläggningsinnehavarens
ansvarighetsbegränsning.

Särskilt yttrande

Martin Olsson, Marianne Karlsson och Sigvard Persson (samtliga c)
anför:

I princip borde kärnkraftsindustrin stå för hela ansvaret för skador som
orsakas av olyckor i kärnkraftverk. Därigenom skulle kärnkraftsproduk-
tionen belastas med kostnaderna för de risker den medför.

Förslaget i propositionen om höjning av ägarnas ansvar från 50 till 500
milj. kr. är synnerligen väl motiverat. Eftersom det f. n. inte är möjligt att
genom ansvarsförsäkring svara för högre belopp än det föreslagna är den
avvägning mellan ägarnas och statens ansvar som gjorts i propositionen
den lämpligaste lösningen i nuvarande situation.

Bl. a. på grund av fortgående inflation och växelkursförändringar liksom
förändringar i förutsättningarna att teckna ansvarsförsäkring för kärn-
kraftsolyckor kommer det att vara starkt motiverat att fortlöpande se över
beloppsgränser m. m. i atomansvarighetslagen. Vi utgår ifrån att man
därvid noggrant prövar förutsättningarna för att ytterligare öka kärnkrafts-
industrins skadeståndsansvar.

Lagförslaget

Förslag till

Lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968: 45)

Härigenom föreskrivs i fråga om atomansvarighetslagen (1968: 45)¹

dels att 41 § skall upphöra att gälla,

dels att i 3, 4, 10, 19, 21, 22, 25, 27, 36 och 39 §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 1, 2, 9, 12, 17, 30–35 och 37 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 31 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna lag förstås med

atombränsle: klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall eller i legering eller i kemisk förening, och annat klyvbart material som *Konungen* anger;

radioaktiv produkt: annat radioaktivt material än atombränsle samt radioaktivt avfall, om materialet eller avfallet bildats vid framställning eller användning av atombränsle eller blivit radioaktivt genom bestrålning i samband med sådan framställning eller användning;

atoms substans: dels atombränsle med undantag av naturligt uran och utarmat uran, dels radioaktiv produkt med undantag av radioisotoper, som användes för eller gjorts färdiga att användas för industriellt, kommersiellt, jordbrukstekniskt, medicinskt eller vetenskapligt ändamål;

atomreaktor: anordning som innehåller atombränsle under sådana förhållanden att klyvning av atomkärnor i en självunderhållande kedjereaktion kan uppkomma i anordningen utan tillskott av neutroner från annan källa;

atomanläggning: atomreaktor med undantag av atomreaktor som infogats i fartyg eller annat transportmedel och där användes eller är

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag förstås med

atombränsle: klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall eller i legering eller i kemisk förening, och annat klyvbart material som *regeringen* anger;

radioaktiv produkt: annat radioaktivt material än atombränsle samt radioaktivt avfall, om materialet eller avfallet bildats vid framställning eller användning av atombränsle eller blivit radioaktivt genom bestrålning i samband med sådan framställning eller användning;

atoms substans: dels atombränsle med undantag av naturligt uran och utarmat uran, dels radioaktiv produkt med undantag av radioisotoper, som användes för eller gjorts färdiga att användas för industriellt, kommersiellt, jordbrukstekniskt, medicinskt eller vetenskapligt ändamål eller för undervisningsändamål;

atomreaktor: anordning som innehåller atombränsle under sådana förhållanden att klyvning av atomkärnor i en självunderhållande kedjereaktion kan uppkomma i anordningen utan tillskott av neutroner från annan källa;

atomanläggning: atomreaktor med undantag av atomreaktor som infogats i fartyg eller annat transportmedel och där användes eller är

¹ Senaste lydelse av 3 § 1974: 249.

Nuvarande lydelse

avsedd att användas som kraftkälla; fabrik för framställning eller behandling av atomsubstans; fabrik för separation av isotoper i atombränsle; fabrik för bearbetning av bestrålat atombränsle; anläggning för förvaring av atomsubstans, om anläggningen ej är avsedd endast för tillfällig uppläggning under transport av substansen; annan anläggning, som *Konungen* bestämmer, i vilken finnes atombränsle eller radioaktiv produkt;

anläggningsstat: för varje atomanläggning den konventionsstat inom vars område anläggningen ligger eller, om anläggningen icke ligger inom någon stats område, den konventionsstat som driver eller har godkänt anläggningen;

innehavare av atomanläggning: i fråga om anläggning i Sverige den som med tillstånd enligt atomenergilagen den 1 juni 1956 (nr 306) eller i övrigt driver eller innehar anläggningen och i fråga om anläggning utom riket den som enligt lagen i anläggningsstaten är att anse som anläggningens innehavare;

atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt;

atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada;

Pariskonventionen: den i Paris den 29 juli 1960 avslutade konventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område i dess lydelse enligt det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet;

Föreslagen lydelse

avsedd att användas som kraftkälla; fabrik för framställning eller behandling av atomsubstans; fabrik för separation av isotoper i atombränsle; fabrik för bearbetning av bestrålat atombränsle; anläggning för förvaring av atomsubstans, om anläggningen ej är avsedd endast för tillfällig uppläggning under transport av substansen; annan anläggning, som *regeringen* bestämmer, i vilken finnes atombränsle eller radioaktiv produkt;

anläggningsstat: för varje atomanläggning den konventionsstat inom vars område anläggningen ligger eller, om anläggningen icke ligger inom någon stats område, den konventionsstat som driver eller har godkänt anläggningen;

innehavare av atomanläggning: i fråga om anläggning i Sverige den som med tillstånd enligt atomenergilagen (1956:306) eller i övrigt driver eller innehar anläggningen och i fråga om anläggning utom riket den som enligt lagen i anläggningsstaten är att anse som anläggningens innehavare;

atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt;

atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada;

Pariskonventionen: den i Paris den 29 juli 1960 avslutade konventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område i dess lydelse enligt det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet eller nämnda konvention i dess lydelse enligt detta protokoll och det i Pa-

Nuvarande lydelse

tilläggskonventionen: den i Bryssel den 31 januari 1963 avslutade och genom det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet reviderade tilläggskonventionen till Pariskonventionen;

konventionsstat: stat som tillträtt Pariskonventionen.

Konungen kan förordna, att från lagens tillämpning skall undantagas atomanläggning, atombränsle eller radioaktiv produkt, om den risk som är förbunden med anläggningen, bränslet eller produkten är ringa.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan beträffande atomanläggningar i Sverige förordna, att två eller flera anläggningar som är i samma innehavares hand och ligger i varandras omedelbara närhet skall vid tillämpningen av denna lag behandlas som en anläggning.

Har atomskada i annat fall än som avses i 5–8 §§ orsakats av atomsubstans, vilken kom från atomanläggning i Sverige eller i annan konventionsstat eller vilken före atomolyckan varit under trans-

Föreslagen lydelse

ris den 16 november 1982 avslutade ändringsprotokollet;

tilläggskonventionen: den i Bryssel den 31 januari 1963 avslutade tilläggskonventionen till Pariskonventionen i den lydelse som nämnda tilläggskonvention har fått genom det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet och det, likaledes i Paris, den 16 november 1982 avslutade ändringsprotokollet;

konventionsstat: stat som tillträtt Pariskonventionen.

Regeringen kan förordna, att från lagens tillämpning skall undantagas atomanläggning, atombränsle eller radioaktiv produkt, om den risk som är förbunden med anläggningen, bränslet eller produkten är ringa.

2 §

Ligger två eller flera atomanläggningar som har samma innehavare i närheten av varandra, skall den av anläggningarna som har uppförts först och den eller de som befinner sig inom en radie av 1000 meter från den först uppförda anläggningen vid tillämpningen av denna lag tillsammans behandlas som en atomanläggning. Om i ett sådant fall en anläggning som, utan att vara atomanläggning, innehåller radioaktivt material ligger inom nämnda radie, skall den anläggningen och atomanläggningarna tillsammans betraktas som en anläggning, om de har samma innehavare. Vad som nu har sagts gäller bara beträffande anläggningar i Sverige.

9 §

Har atomskada i annat fall än som avses i 5–8 §§ orsakats av atomsubstans, vilken kom från atomanläggning i Sverige eller i annan konventionsstat eller vilken före atomolyckan varit under trans-

Nuvarande lydelse

port som avses i 7 §, åvilar ansvarigheten för skadan den anläggningsinnehavare som vid tiden för olyckan hade substansen i sin besittning eller, om substansen då icke var i någon anläggningsinnehavares besittning, den anläggningsinnehavare som senast haft substansen i sin besittning. Om atomsubstansen före olyckan varit under transport och icke efter transporten varit i någon anläggningsinnehavares besittning, åvilar dock ansvarigheten den anläggningsinnehavare som när transporten upphörde var ansvarig enligt 6 eller 7 § för atomskada i följd av atomolycka under transporten.

Föreslagen lydelse

port som avses i 7 §, åvilar ansvarigheten för skadan den anläggningsinnehavare som vid tiden för olyckan hade substansen i sin besittning. Var substansen då icke i någon anläggningsinnehavares besittning, åvilar ansvarigheten den anläggningsinnehavare som senast haft substansen i sin besittning. Har en anläggningsinnehavare genom skriftligt avtal övertagit ansvarigheten för sådan atomskada, åvilar ansvarigheten honom. Om atomsubstansen före olyckan varit under transport och icke efter transporten varit i någon anläggningsinnehavares besittning, åvilar ansvarigheten den anläggningsinnehavare som när transporten upphörde var ansvarig enligt 6 eller 7 § för atomskada i följd av atomolycka under transporten.

12 §

Innehavare av atomanläggning svarar ej enligt denna lag för skada på anläggningen eller på egendom som vid tiden för atomolyckan fanns inom anläggningens område och användes eller var avsedd att användas i förbindelse med denna.

Innehavare av atomanläggning svarar ej enligt denna lag för

1. skada på atomanläggningen eller på annan atomanläggning i dess omedelbara närhet, däri inbegripet annan atomanläggning under uppförande,

2. skada på egendom som vid tiden för atomolyckan fanns inom anläggningsområdet och användes eller var avsedd att användas i förbindelse med en atomanläggning inom området.

Är innehavare av atomanläggning i annan konventionsstat ansvarig i anledning av atomolycka som inträffat under transport av atomsubstans, avgöres enligt anläggningsstatens lag, om ersättning skall utgå för skada på transportmedlet.

Angående ansvarighet för skada som avses i första eller andra stycket enligt andra skadestandsregler än som innefattas i denna lag meddelas bestämmelser i 14 § andra stycket.

17 §

För innehavare av atomanläggning i Sverige är ansvarigheten enligt denna lag begränsad till femtio miljoner kronor för varje atomolycka. Konungen eller myndighet

För innehavare av atomanläggning i Sverige är ansvarigheten enligt denna lag begränsad till 500 miljoner kronor för varje atomolycka. Sävitt gäller anläggning enbart för

Nuvarande lydelse

som Konungen bestämmer kan, med hänsyn till anläggningens storlek eller art, omfattningen av transport eller annan omständighet, fastställa ett lägre belopp, dock ej under tjugofem miljoner kronor. För innehavare av atomanläggning utom riket bestämmes ansvarighetsbeloppet enligt anläggningsstatens lag. I fråga om atomolycka som inträffar under transport av atomsubstans avser anläggningsinnehavarens ansvarighet enligt denna lag för andra skador än skada på transportmedlet icke i något fall lägre sammanlagt belopp än tjugofem miljoner kronor.

Ersättning i anledning av dödsfall eller personskada är för varje dödad eller skadad person begränsad till en miljon kronor.

De belopp som anges i första och andra styckena innefattar icke ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

Föreslagen lydelse

framställning, behandling eller förvaring av obestrålat uran är ansvarigheten dock begränsad till 100 miljoner kronor för varje olycka. Detsamma gäller i fråga om atomolyckor som uppkommer under transport av sådant uran. För innehavare av atomanläggning utom riket bestämmes ansvarighetsbeloppet enligt anläggningsstatens lag. I fråga om atomolycka som inträffar under transport av atomsubstans avser anläggningsinnehavarens ansvarighet enligt denna lag för andra skador än skada på transportmedlet icke i något fall lägre sammanlagt belopp än 100 miljoner kronor.

De belopp som anges i första stycket innefattar icke ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

30 §

Ersättning av statsmedel enligt 29 § bestämmes enligt de grunder som anges i 11 § första stycket, 12 och 13 §§ samt 17 § andra och tredje styckena.

Bestämmelserna i 15 § första stycket första punkten och tredje stycket om rätt till återkrav mot innehavare av atomanläggning äger motsvarande tillämpning beträffande rätt att av staten kräva åter vad som utgivits i anledning av atomskada för vilken ersättning av statsmedel utgår enligt 29 §.

31 §

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som skall utges i följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ samt 29 och 30 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, är begränsat till ett belopp motsvarande *ett hundratjugofem miljoner i det europeiska monetära avtalet den 5 augusti 1955 avsedda betalningsenheter sådana dessa enligt artikel*

Ersättning av statsmedel enligt 29 § bestämmes enligt de grunder som anges i 11 § första stycket, 12 och 13 §§ samt 17 § andra stycket.

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som skall utges i följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ samt 29 och 30 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, är begränsat till ett belopp motsvarande *300 miljoner särskilda dragningsrätter*. I beloppet inräknas icke ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

Nuvarande lydelse

24 i avtalet var bestämda den 29 juli 1960. I beloppet inräknas icke ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

Om det belopp som med tillämpning av första stycket står till förfogande för gottgörelse av statsmedel enligt 29 och 30 §§ icke förslår till ersättning för skadorna, nedsättes ersättningarna och därpå belöpande ränta med samma kvotdel. Bestämmelsen i 19 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

Med uttrycket "särskilda dragningsrätter" avses de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna. Förs-talan om ersättning, skall omräkning från särskilda dragningsrätter till svenskt mynt göras efter kursen den dag då atomolyckan inträffade, om ej för en viss olycka en annan dag fastställs genom överenskommelse mellan de stater som tillträtt tilläggskonventionen. Vid omräkning till svenskt mynt skall kronans värde beräknas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden sagda dag tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner.

Om det belopp som med tillämpning av första och andra styckena står till förfogande för gottgörelse av statsmedel enligt 29 och 30 §§ icke förslår till ersättning för skadorna, nedsättes ersättningarna och därpå belöpande ränta med samma kvotdel. Bestämmelsen i 19 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.

31 a §

Ävilar ansvarighet för en atomskada innehavare av atomanläggning här i riket och förslår det sammanlagda beloppet av de ersättningar som skall utges enligt 17 § första stycket och 18 § första stycket samt av statsmedel enligt 29–31 §§ eller annars enligt tilläggskonventionen icke till full ersättning för uppkommen skada, utges ytterligare ersättning av statsmedel för skada som har uppkommit

a) här i riket,

b) i Danmark, Finland eller Norge.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

c) annars ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i Sverige, Danmark, Finland eller Norge, eller

d) på annat ställe, om skadan har tillfogats svensk medborgare eller svensk juridisk person.

Ersättning enligt första stycket utgår också för skada i annan stat som har tillträtt tilläggskonventionen i samma mån som ersättning i denna stat skulle utgå för atomskada som uppkommer i Sverige.

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som skall utges i följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ och 29–31 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, dels av staten enligt första och andra styckena, är begränsat till tre miljarder kronor. I beloppet inräknas icke ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

I fråga om ersättning enligt första och andra styckena har 30 § motsvarande tillämpning.

Om det belopp som med tillämpning av tredje stycket står till förfogande för gottgörelse av statsmedel icke förslår till ersättning för skadorna, nedsätts ersättningarna och därpå belöpande ränta med samma kvotdel. Bestämmelsen i 19 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.

32 §

Har atomskada, som uppkommit i Sverige i följd av atomolycka för vars skadeverkningar innehavare av atomanläggning i Sverige är ansvarig, yppats först efter det att anläggningsinnehavarens ansvarighet upphört enligt 21 § andra stycket eller motsvarande bestämmelse i annan konventionsstats lag men inom trettio år från dagen för olyckan, utges ersättning av staten. Också för skada som yppats innan ansvarigheten sålunda upphört utges ersättning av staten, om den skadelidande visserligen underlåtit att inom föreskriven tid väcka talan eller företaga annan preskriptionsavbrytande åtgärd men haft godtagbar ursäkt för sin underlåtenhet.

Har skadestånd nedsatts enligt 19 § första stycket och, i förekommande fall, 31 § andra stycket eller

Har skadestånd nedsatts enligt 19 § första stycket och, i förekommande fall, 31 § tredje stycket och

Nuvarande lydelse

enligt motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag, nedsättes ersättningen av statsmedel enligt denna paragraf i samma mån. Ersättningskyldigheten bestäms i övrigt som om anläggningens innehavare svarat för skadan. Anspråk på ersättning skall vid äventyr av talans förlust anmälas inom tid som anges i 21 § första stycket hos myndighet som *Konungen* bestämmer.

Konungen kan förordna, att ersättning enligt denna paragraf skall utgå även för skada som uppkommit utom Sverige.

Föreslagen lydelse

31 a § femte stycket eller enligt motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag, nedsättes ersättningen av statsmedel enligt denna paragraf i samma mån. Ersättningskyldigheten bestäms i övrigt som om anläggningens innehavare svarat för skadan. Anspråk på ersättning skall vid äventyr av talans förlust anmälas inom tid som anges i 21 § första stycket hos myndighet som *regeringen* bestämmer.

Regeringen kan förordna, att ersättning enligt denna paragraf skall utgå även för skada som uppkommit utom Sverige.

33 §

Om det ansvarighetsbelopp som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket eller motsvarande bestämmelse i annan konventionsstats lag icke förslår till full ersättning för här i riket uppkommen skada och ersättning av statsmedel ej utgår enligt 29 § eller i övrigt enligt tilläggskonventionen, beredes gottgörelse av statsmedel enligt grunder som fastställs av *Konungen och riksdagen*. Sådan gottgörelse lämnas i här avsedda fall även i tillägg till ersättning som utges enligt 32 § för här i riket uppkommen skada, om sådan ersättning nedsatts enligt 32 § andra stycket första punkten. Gottgörelse som nu nämnts lämnas för här i riket uppkommen skada även i fall då på grund av förordnande enligt 19 § andra stycket ersättning från anläggningssinnehavaren tills vidare utgår endast med viss kvotdel och ersättning av statsmedel ej utgår enligt tilläggskonventionen.

Om det ansvarighetsbelopp som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket eller motsvarande bestämmelse i annan konventionsstats lag och ersättning av statsmedel som utges enligt 29–31 §§ eller i övrigt enligt tilläggskonventionen samt enligt 31 a § icke förslår till full ersättning för uppkommen skada, beredes gottgörelse av statsmedel enligt grunder som fastställs i särskild lag. Sådan gottgörelse lämnas i här avsedda fall även i tillägg till ersättning som utges enligt 32 § för här i riket uppkommen skada, om sådan ersättning nedsatts enligt 32 § andra stycket första punkten. Gottgörelse som nu nämnts lämnas även i fall då på grund av förordnande enligt 19 § andra stycket, 31 § tredje stycket andra punkten eller 31 a § femte stycket andra punkten ersättning tills vidare utgår endast med viss kvotdel.

34 §

Ersättning enligt 28, 29 eller 33 § utgår ej i anledning av atomolycka som avses i 11 § andra stycket.

Ersättning enligt 28, 29, 31 a eller 33 § utgår ej i anledning av atomolycka som avses i 11 § andra stycket.

Nuvarande lydelse

Förelaggen lydelse

35 §

Belopp som utgivits enligt 28 § får staten kräva åter endast av atomanläggningens innehavare, dennes försäkringsgivare och den mot vilken anläggningens innehavare har återkravs rätt enligt 20 §.

För belopp som utgivits enligt 29 eller 33 § med anledning av att förordnande meddelats enligt 19 § andra stycket inträder staten i den rätt till ersättning av anläggningsinnehavaren som kan tillkomma den skadelidande. I övrigt kan belopp, som staten utgivit enligt 29–31 §§ eller som eljest utgivits enligt tilläggskonventionens bestämmelser i anledning av atomolycka, för vars skadeverkningar innehavare av atomanläggning i Sverige är ansvarig enligt annan konventionsstats lag, eller som staten utgivit enligt 33 §, krävas åter endast från fysisk person som orsakat skadan uppsåtligen. Motsvarande gäller i fråga om ersättning som staten utgivit enligt 32 §.

För belopp som utgivits enligt 29, 31 a eller 33 § med anledning av att förordnande meddelats enligt 19 § andra stycket inträder staten i den rätt till ersättning av anläggningsinnehavaren som kan tillkomma den skadelidande. I övrigt kan belopp, som staten utgivit enligt 29–31 och 31 a §§ eller som eljest utgivits enligt tilläggskonventionens bestämmelser i anledning av atomolycka, för vars skadeverkningar innehavare av atomanläggning i Sverige är ansvarig enligt annan konventionsstats lag, eller som staten utgivit enligt 33 §, krävas åter endast från fysisk person som orsakat skadan uppsåtligen. Motsvarande gäller i fråga om ersättning som staten utgivit enligt 32 §.

37 §

Talan i mål, som enligt 36 § får upptagas i Sverige, och talan mot staten enligt 28, 29, 32 eller 33 § väckes vid rätten i den ort där atomolyckan inträffade. Är två eller flera domstolar behöriga, väckes talan vid någon av dem.

Finnes ej behörig domstol enligt första stycket, väckes talan vid Stockholms rådhusrätt.

Talan i mål, som enligt 36 § får upptagas i Sverige, och talan mot staten enligt 28, 29, 31 a, 32 eller 33 § väckes vid rätten i den ort där atomolyckan inträffade. Är två eller flera domstolar behöriga, väckes talan vid någon av dem.

Finnes ej behörig domstol enligt första stycket, väckes talan vid Stockholms tingsrätt.

Denna lag träder i kraft såvitt avser 1, 12 och 31 §§ den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 april 1983.

